

Sivistyslautakunnan esitys vuoden 2026 talousarvioksi ja vuosien 2026-2028 taloussuunnitelmaksi

SL 15.10.2025 § 138

539/02.02.00.00/2025

Valmistelija Sivistystoimenjohtaja Mikko Ripatti, mikko.ripatti@savonlinna.fi,
p. 044 417 4202,
Taloussuunnittelija-kirjanpitäjä Päivi Eronen, paivi.eronen@savonlinna.fi,
p. 044 417 4208

Selostus Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet (Kuntalaki 110 §). Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelmakauden ensimmäinen vuosi. Savonlinnan kaupungin taloussuunnitelma laaditaan kolmeksi vuodeksi. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Mikäli taloussuunnitelma on alijäämäinen, tulee kunnan taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. Kaupunginhallitus on 15.9.2025 § 339 hyväksynyt liitteenä A olevan vuoden 2026 talousarvion ja vuosien 2026–2028 taloussuunnitelman laadintaohjeen ja -kehyksen sekä aikataulun.

Toimialojen lautakuntatasoiset talousarvioesitykset kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle tulee olla tehty ennen kaupunginjohtajan talousarvioesitystä. Kaupunginjohtajan talousarvioesitys on tavoitteena valmistella 20.11.2025 mennessä. Talousarvio ja -suunnitelma ajalle 2026–2028 on laadittava siten, että ne toteuttavat Savonlinnan kaupunkistrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Vuoden 2026 talousarviossa toimintakateraami on lautakunta/toimialakohtainen. Toimiala käyttää omaa harkintaansa siitä, miten toimialakohtainen raami jakautuu tulosalueiden kesken. Toimintojen ja palveluiden tuottamistapojen vaihtoehdot pitää tarkastella ja kaikki vaihtoehtoiset ja ennen kaikkea edullisimmat tuotantotavat on tutkittava ja niihin siirtymisestä on tehtävä selkeä suunnitelma. Suunnitelma on esitettävä yhdessä talousarvioesityksen kanssa. Talousarvioehdotuksessa on tuotava esille uudet kohteet, joihin talousarviossa ei ole aiemmin osoitettu määrärahaa sekä voimassa oleviin sopimuksiin perustuvat olennaiset hintojen korotukset.

Sivistystoimialalle annettu toimintakateraami vuodelle 2026 on:

- toimintatuotot 4 041 000 e
- toimintakulut - 67 595 000 e
- toimintakate - 63 554 000 e

Käyttötalous 2026

Sivistystoimen talousarvioesitys vuodelle 2026 on valmisteltu annettuun raamiin. Talousarviossa on varauduttu oppimisen tuen uudistuksen aiheuttamiin kustannuksiin sekä huomioitu eräitä palkkatuen päättymisestä aiheutuneita lakisääteisten peruspalveluiden kannalta välttämättömiä

tehtäviä. Perusopetuksen tuntijaon aiheuttamiin muutoksiin 1.8.2025 lukien on vuoden 2026 talousarviossa varauduttu täysimääräisesti.

Taloussuunnitelmavuosien osalta merkittävän haasteen asettavat seuraavat asiat:

- syntyvyyden ja sitä seuraava lapsimäärän voimakkaan vähenemisen vaikutukset valtionosuuksiin ja palvelurakenteisiin
- oppilaskohtaisten kustannusten kasvu erityisesti tilakustannusten osalta, joiden kompensoiminen henkilöstösäästöin käy yhä vaikeammaksi
- kuljetuskustannukset ja ruoan hinta nousevat johtuen kohonneesta yleisestä kustannustasosta ja energian hinnasta
- kunta-alan palkkaratkaisun vaikutukset
- varhaiskasvatuksen maksutuottojen kehitys
- 1.8.2025 voimaan astuneen perusopetuksen kolmiportaisen tuen lainsäädäntöuudistuksen kustannusvaikutukset kokonaisuudessaan vuodelle 2026
- 1.8.2025 voimaan astuneen perusopetuksen tuntijaon minimituntimäärän nosto 224 vuosiviikkotunnista 227 vuosiviikkotuntiin, kustannusvaikutukset täysimääräisinä vuodelle 2026

Talousarvioesitys vuodelle 2026 on:

- toimintatuotot 3 880 226 e
- toimintakulut - 67 425 080 e
- toimintakate - 63 544 854 e, joka on 9 146 euroa alle asetetun raamin

Sivistyslautakunnan investointiesitys vuodelle 2026 on liitteessä B, TA 2026 tavoitekortit liitteessä C ja sivistystoimialan käyttötalouden talousarvion 2026 numero-osa liitteessä D. Sivistystoimialan käyttötalouden talousarvion 2026 numero-osa tuloksiköittäin on oheismateriaalina.

Käyttötalous ja keskeiset muutokset nykytilanteeseen

Opetusvälineistön ja oppimateriaalien hankintojen liittyviä määrärahoja lisätään lähemmäksi valtakunnallista keskimääräistä tasoa. Opettajien täydennyskoulutukseen varattuja määrärahoja leikataan viidenneksellä opettajien määrän vähenemisestä johtuen. Valtakunnallinen tuntijaon muutos 1.8.2025 alkaen nostaa lakisääteisen vuosiviikkotuntimäärän minimin edelleen 227 vuosiviikkotuntiin.

Määräaikaisten opettajien kesäajan palkkaan on varattu valtuuston 12.12.2022 § 111 päätöksen ja kaupunginhallituksen 20.3.2023 § 92 tekemän henkilöstöpoliittisen linjauksen mukaisesti määrärahat ja haettu päätöksen mukaisesti kate toimialan sisältä koulujen tuntikehyksestä.

Kirjaston lakisääteisten tehtävien toteuttamiseksi kirjaston henkilöstöön esitetään 1 htv:n lisäystä palkkatuen päättymisen vuoksi. Koulujen henkilöstömäärää on vähennetty. Tavoitteena on vähentää lapsi- ja oppilasmäärien vähentämisen suhteessa, mutta vähentäminen ei ole enää jatkossa mahdollista ilman palveluverkkoratkaisuja. Lasten määrän vähetessä lasten kotihoidontukeen varattua määrärahaa voidaan pienentää.

Kulttuurin tulosalueelle on lisätty kulttuurin nelmavuoden hankkeeseen sivistyslautakunnan kokouksessaan 17.9.2025 §120 päättämä 40 000 euron omarahoitusosuus vuodelle 2026. Myös kulttuuriavustusten määrärahaa on kasvatettu. Sen sijaan Nälkälinnanmäen vuokra- ja

toimintamenoihin ei ole ollut esittää toiminnan edellyttämää määrärahaa sivistystoimialalle myönnetyn talousarvioraamin puitteissa.

Toimivalta	Hallintosääntö 7 luku 39 §
Esittelijä	Sivistystoimenjohtaja Ripatti Mikko
Päätösehdotus	Sivistyslautakunta esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi sivistystoimen esityksen talousarvioksi vuodelle 2026 ja taloussuunnitelmaksi vuosille 2026-2028 liitteiden B-D mukaisesti.
Käsittely	Liite C: Tavoitekortit TA 2026 Sivistyslautakunta VM esitys Puheenjohtaja ehdotti, että alkuun lisätään esittelyteksti viime vuoden tapaan: <i>Sivistystoimialan palvelualueeseen kuuluvat varhaiskasvatus, perusopetus ja iltapäivätoiminta, lukiokoulutus, muu koulutus, kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut. Toiminnot sisältävät keskeisesti niitä kuntalaispalvelujen tuottamisen tehtäviä, joilla Savonlinna-brändiä, positiivista imagoa ja tulevaisuuden uskoa rakennetaan. Palvelutuotanto on kilpailukykyistä ja kustannustehokasta, henkilöstö korkeasti koulutettua ja ammattitaitoista sekä vastuunsa tuntevaa. Peruspalveluja ohjaavat kaikkia sitovat kansalliset lait ja säädökset. Osa palveluista, kuten varhaiskasvatus, perusopetus ja kirjasto, ovat lakisääteisiä. Osa palveluista, kuten museotoiminta, on kunnalle vapaaehtoista toimintaa.</i> Puheenjohtajan tiedusteltua asiaa sivistyslautakunnalta, todettiin että tehty lisäysehdotus sai yksimielisen kannatuksen.
Päätös	Lisätään alkuun puheenjohtajan ehdottama esittelyteksti. <u>300 Hallintopalvelut</u>
Käsittely	Tommi Tikka teki seuraavan muutosehdotuksen: <i>Taloudellisesti ja toiminnallisesti tasapainoinen palvelurakenne ja tilatehokkuuden parantaminen. Tavoitteena olla vertailukuntien keskiarvossa kustannusten osalta: neliömäärä/oppilas. POISTETAAN EDELLINEN JA TILALLE SEURAAVA: Nykyisiin lähipalveluihin perustuva palvelurakenne. Tavoitteena on luoda kuntalaisille uskoa palvelujen säilymiseen. MITTARI Nykyisten lähipalveluiden määrä Käytössä olevat kokonaistilat sekä neliömääriä oppilasta ja opiskelijaa kohden vuoden lopussa.</i> Muutosehdotusta kannattivat: Jaakko Rinne, Timo Lajunen, Teija Pesonen, Timo Pulkkinen ja Toni Korhola. Puheenjohtajan tiedusteltua asiaa sivistyslautakunnalta, todettiin että tehty muutosehdotus sai yksimielisen kannatuksen.
Päätös	Sivistyslautakunta hyväksyi yksimielisesti Tommi Tikan tekemän muutosehdotuksen. Sivistystoimenjohtaja jätti päätöksestä eriävän mielipiteen.
Käsittely	Esittelijä muutti päätösehdotusta seuraavasti: <i>Tavoite kohdassa 1. Asukaslähtöinen, palveleva ja hyvinvoiva kaupunki, poistetaan teksti: Ilman perusopetuksen jälkeistä opiskelupaikkaa jääneiden määrän seuraaminen, ja se korvataan tekstillä: Tavoitteena on,</i>

että meillä ei ole yhtään sellaista oppivelvollista, joka jää ilman opiskelupaikkaa.

*Lisäksi **poistetaan** kokonaisuudessaan kohdat: Eläköitymiset ja pidemmät virka/työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt sekä Vakanssi- ja nimikemuutokset.*

***Lisätään** kohtaan Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet seuraava teksti: Välttämättömiä tehtävien uudelleensijoitteluja toteutetaan tarpeen edellyttämällä tavalla.*

Päätös Sivistyslautakunta hyväksyi yksimielisesti esittelijän muutetun päätösehdotuksen.

Käsittely Esittelijä muutti päätösehdotusta seuraavasti:
Kohdasta, Toiminnassa ja toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset, poistetaan teksti: Massiivinen palveluverkkoselvitys ja toteutus edellyttää valmistelun riittävät voimavarat. Tilalle lisätään teksti: Kokonaisvaltainen palveluverkkoselvitys elinvoimatekijät huomioiden. Toteutus edellyttää riittävät voimavarat.

Timo Lajunen teki seuraavan muutosehdotuksen:
*Toiminnassa tapahtuvat muutokset: **Poistetaan** massiivinen palveluverkkoselvitys -lause. **MUUTOS:** Kaupungin uusi strategia tulee muuttamaan entistä ajattelutapaa. Yhteistyössä sivistyslautakunnan kanssa haetaan uusia keinoja vahvistaa ja säilyttää nykyiset lähipalvelut hyödyntäen edellisen palveluverkkoselvityksen tuloksia lähipalveluaate huomioiden.*

Timo Lajusen tekemää muutosehdotusta kannattivat: Teija Pesonen, Heli Kinnunen, Päivi Tavi ja Jaakko Rinne.

Puheenjohtajan tiedusteltua asiaa sivistyslautakunnalta, todettiin että tehty muutosehdotus sai yksimielisen kannatuksen.

Päätös Sivistyslautakunta hyväksyi yksimielisesti Timo Lajusen tekemän muutosehdotuksen.

Sivistystoimenjohtaja jätti päätöksestä eriävän mielipiteen.

310 Varhaiskasvatus

Käsittely Esittelijä muutti päätösehdotusta seuraavasti:
Poistetaan lause: Palkkatuki päättyi vuoden 2024 jälkeen. Kohta: Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet ja mahdollisuudet, poistetaan ensimmäisestä virkkeestä sana: ”tarvitse”, sekä poistetaan viimeiset kaksi lausetta kokonaan. Kohta Vakanssi- ja nimikemuutokset poistetaan kokonaisuudessaan.

Päätös Sivistyslautakunta hyväksyi yksimielisesti esittelijän muutetun päätösehdotuksen.

Käsittely Timo Lajunen teki seuraavan muutosehdotuksen:
*Palvelujen kehittämissuunnitelma: **MUUTOS:** JATKETAAN LAUSETTA: ...olemassolevat lähipalvelut säilyttäen. Str. Ja toiminnalliset tavoitteet: **POISTETAAN** Palveluverkon sopeuttaminen vastaamaan palvelutarvetta. taulukko kohta 6. **Muutetaan** muotoon: Nykyisiin lähipalveluihin perustuva palvelurakenne. Seurataan lapsikohtaisia kustannuksia ja neliömääriä. MITTARI: **lisätään** nykyisten lähipalvelujen määrä.*

Muutosehdotusta kannattivat: Tommi Tikka ja Teija Pesonen.

Puheenjohtajan tiedusteltua asiaa sivistyslautakunnalta, todettiin että tehty muutosehdotus sai yksimielisen kannatuksen.

Päätös

Sivistyslautakunta hyväksyi yksimielisesti Timo Lajusen tekemän muutosehdotuksen.

Sivistystoimenjohtaja jätti päätöksestä eriävän mielipiteen.

320 Perusopetus

Käsittely

Esittelijä muutti päätösehdotusta seuraavasti:

Lisätään uusi tavoite kohtaan 1. Aukaslähtöinen, palveleva ja hyvinvoiva kaupunki: Lapsivaikutusten arviointimallin käyttäminen lapsia koskevassa päätöksenteossa, Mittari: Arviointimallin käytön toteuma-%.

Lisäksi kohdasta Toiminnassa ja toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset, poistetaan Kallislahden, Juvolan ja Louhen koulun toimintaa sekä palkkatukea koskevat kirjaukset.

Lisäksi kohdasta Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet, korjataan vuosiluvut ja poistetaan Kallislahden, Juvolan ja Louhen kouluja koskeva kirjaus.

Poistetaan kokonaisuudessaan kohta Vakanssi- ja nimikemuutokset.

Päätös

Sivistyslautakunta hyväksyi yksimielisesti esittelijän muutetun päätösehdotuksen.

Käsittely

Tommi Tikka teki seuraavan muutosehdotuksen:

Palvelusuunnitelman kuvaus Järjestetään lainsäädännön mukainen perusopetus ja iltapäivätoiminta laadukkaasti ja kustannustehokkaasti ottaen huomioon oppilasmäärät ja kouluverkon muutokset. MUUTETAAN MUOTOON: Järjestetään laadukkaasti lainsäädännön mukainen perusopetus ja iltapäivätoiminta nykyisen kouluverkon ja oppilasmäärän pohjalta. Palvelujen kehittämissuunnitelma Koulutuspolkujen kehittäminen ja niihin liittyvän profilaation vahvistaminen. Perusopetuksen laadun kehittäminen. Palveluverkon sopeuttaminen vastaamaan oppilasmäärää. POISTETAAN VIIMEINEN LAUSE. Strategiset ja toiminnalliset tavoitteet POISTETAAN: Palveluverkon sopeuttaminen vastaamaan oppilasmäärää. Oppimisen tuen sekä tuntijakomuutoksen toteutumisesta seurataan. Lukutaitostrategian sekä kielitaitostrategian laatiminen. Kielitaitostrategiassa valmistaudutaan lisääntyvään kansainvälisyyteen ja vieraalla kielellä tapahtuvan opetuksen käynnistymiseen. Jatkuvasta oppimisesta huolehtiminen sekä digiosaamisen kehittäminen.

Muutosehdotusta kannattivat: Timo Lajunen ja Teija Pesonen.

Puheenjohtajan tiedusteltua asiaa sivistyslautakunnalta, todettiin että tehty muutosehdotus sai yksimielisen kannatuksen.

Päätös

Sivistyslautakunta hyväksyi yksimielisesti Tommi Tikan tekemän muutosehdotuksen.

Sivistystoimenjohtaja jätti päätöksestä eriävän mielipiteen.

Lautakunta piti kokousta klo 18.35-18.40.

330 Lukiokoulutus

Käsittely

Esittelijä muutti päätösehdotusta seuraavasti:

Lisätään tavoitteiksi kohtaan Vetovoimainen koulutus- ja kulttuurikaupunki: Savonlinnan kansainvälistymisen vahvistaminen ja lukutaidon vahvistaminen.

*Lisäksi kohdassa Toiminnassa ja toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset, **poistetaan** teksti: Oppivelvollisuuden laajentumisesta johtuva lukion erityisopetuksen järjestäminen ja **korvataan** tekstillä: Oppimisen tuen uudistus.*

*Lisäksi **poistetaan** kokonaan kohta Eläköitymiset ja pidemmät virka/työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt.*

Päätös

Sivistyslautakunta hyväksyi yksimielisesti esittelijän muutetun päätösehdotuksen.

350 Kulttuuripalvelut

Käsittely

Esittelijä muutti päätösehdotusta seuraavasti:

*Kohdasta Palvelujen kehittämissuunnitelma **poistetaan** Metsämuseo Lustoa koskeva kirjaus.*

Muutetaan tavoitteet muotoon:

Onnistunut Kulttuurin unelmavuosi 2026

Nälkälinnanmäen toimintamallin pilotointi.

Kumppanuussopimukset ja strategiset kumppanuudet laajennetaan koskemaan myös sivistystoimea.

Päätös

Sivistyslautakunta hyväksyi yksimielisesti esittelijän muutetun päätösehdotuksen.

360 Vapaa-aikapalvelut

Käsittely

Esittelijä muutti päätösehdotusta seuraavasti:

Muutetaan 2. tavoite kuulumaan: Uuden liikunta- ja virkistyspaikkasuunnitelman laatiminen. Mittari: Valmis liikunta- ja virkistyspaikkasuunnitelma.

*Toiminnassa ja toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset, kohtaan **lisätään**: Uusi liikuntahalli on valmisteilla, käyttöönotto vuonna 2027.*

*Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet, kohta **muutetaan** kuulumaan: Kahden koulunuorisotyöntekijän vakinaistamisen selvittäminen.*

*Vakanssi- ja nimikemuutokset kohtaan **lisätään**: Liikuntapalveluissa kentänhoitajat muutetaan liikuntapaikanhoitajiksi.*

Päätös

Sivistyslautakunta hyväksyi yksimielisesti esittelijän muutetun päätösehdotuksen.

Käsittely

Sami Piisilä teki seuraavan muutosehdotuksen:

Kirjataan: ... järjestää liikuntaa ja liikuntaneuvontaa ottaen huomioon kaiken ikäiset, erityisryhmät ja vähän liikkuvat.

Toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset: Käynnistetään / pilotoidaan työikäisille ja ikääntyville toteutettava liikuntaneuvontapalvelu yhteistyössä

hyvinvointialueen, kolmannen sektorin ja yrityselämäään kanssa, hyödyntäen hankerahoituksesta.

Muutosehdotusta kannattivat: Heli Kinnunen, Meeri Larinen, Timo Pulkkinen, Toni Korhola, Teija Pesonen, Jaakko Rinne, Tommi Tikka ja Eija Silvennoinen.

Puheenjohtajan tiedusteltua asiaa sivistyslautakunnalta, todettiin että tehty muutosehdotus sai yksimielisen kannatuksen.

Päätös Sivistyslautakunta hyväksyi yksimielisesti Sami Piisilän tekemän muutosehdotuksen. Lisäksi lautakunta päätti yksimielisesti, että liikuntaneuvontapalvelun käynnistämistä/pilotointia koskeva esitys merkitään tavoitteeksi, ja mittariksi tulee hankkeen toteutuminen.

Käsittely **Liite D: Käyttötalouden numero-osa TA 2026 Sivistysltk VM esitys**

Esittelijä muutti päätösehdotusta seuraavasti:

Lisäksi Itä-Suomen kulttuurifoorumin toteutukseen varataan 5000 euroa osana Kulttuurin unelmavuoden kokonaisuutta.

Päätös Sivistyslautakunta hyväksyi yksimielisesti esittelijän muutetun päätösehdotuksen.

Päätös Sivistyslautakunta esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi sivistystoimen esityksen talousarvioksi vuodelle 2026 ja taloussuunnitelmaksi vuosille 2026-2028 liitteiden B-D sekä niihin tehtyjen muutosten mukaisesti.

Tiedoksi Talouspalvelut

Toimenpiteet Kaupunginhallitus/kaupunginvaltuusto

Talousjohtaja Hannele Pöykkölä ja kulttuurijohtaja Minna Vilenius poistuivat kokouksesta tämän asian käsittelyn jälkeen klo 20.00.

Sivistyslautakunta piti kokoustauon klo 20.00-20.09.